

ФАКУЛЬТЕТ МИСТЕЦТВ

*Косович Оксана
Науковий керівник – проф. Косович Ольга*

ФРАНЦУЗЬКІ ЗАПОЗИЧЕННЯ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ У ГАЛУЗІ МИСТЕЦТВА

Сьогодні, коли світ знаходиться в процесі глобалізації, основною мовою в міжнародному спілкуванні є англійська мова. Тому немає нічого дивного в тому, що з розвитком економічних, політичних та культурних зв'язків багато англійських слів були запозичені і продовжують запозичуватися досі. Запозичення з англійської мови вже давно прижилися у повсякденному житті. Наприклад, такі слова як meeting – мітинг, dealer – дилер, poster – постер, timeout – тайм, jeans – джинси, second-hand – секондхенд і т.д. не сприймаються як щось чужорідне. Багато запозичень асимілювалися й їх навіть можна знайти в тлумачному словнику української мови. На сьогоднішній день англійську мову без сумніву можна назвати найвпливовішою у світі [1; 2; 3].

Однак, так було не завжди. Англійська мова в різні історичні епохи також зазнала впливу інших мов. Це відбувалося з історичних, економічних, культурних чи соціальних причин і призвело до того, що 70% англійських слів – це запозичення із 50 різних мов. Запозичення значною мірою розширили словниковий запас англійської мови.

Великий вплив на англійську мову мала французька. Початком запозичення з французької можна вважати XI століття. Причиною цього стало нормандське завоювання в 1066 році. Після цього французька мова міцно вкоренилася в Англії аж до XIII століття.

Після завоювання нормани вжили рішучих заходів щодо створення складнішого державного апарату, причому всі основні розділи цього апарату – урядові органи, церква, суд та армія – перейшли до їхніх рук. Французькою мовою розмовляли при дворі короля, судах, церквах та школах. Таким чином, англійська мова втратила свої позиції офіційної мови на користь французької. Англійською мовою користувалися лише селяни. Також свою роль відіграли переселенці, які у пошуках кращого життя, торгівлі та інших причин вирушали до Англії. Так поступово французькі слова «витакали» і в мову звичайних селян.

Але на початку XIII-го століття приплив нормандських переселенців припиняється, а нормани, що переселилися туди раніше, зазнали асиміляції з боку англійців. Французька мова почала поступово забуватися і поступатися англійській мові. Але при цьому французькі запозичення сильно вплинули на словниковий запас англійців. З початку XIV-го століття число

французьких запозичень налічувалося близько 57% від загальної кількості англійських слів. В основному це були маловживані слова, які стосувалися термінології та книжкові слова.

Другий наплив французьких запозичень відбувся в ново-англійський період. Між Англією та Францією в цей час встановилися торговельні та культурні зв'язки. Найбільше запозичень падає на другу половину XVII-го століття і перше десятиліття XVIII-го століття. У цей час в Англії відбулася буржуазна революція, за підсумками якої династія Стюардів була повалена, але завдяки підтримці аристократії та великої буржуазії незабаром вона знову відновилася. Карл II, майбутній король Англії та інші англійські аристократи, які були у Франції під час революції, засвоїли багато понять з культури Франції і, повернувшись на батьківщину, стали просувати французьку культуру.

Запозичення торкнулися безлічі аспектів життя англійців. Їх можна розділити на кілька смислових груп: управління державою; феодальні відносини; армія; церква; судочинство; школа; торгівля; побут; мистецтво.

Кожна з перерахованих вище областей увібрала в себе десяток і більше французьких запозичень. Але в цій статті ми розберемо останню смислову групу – запозичення у галузі мистецтва.

Розвиток французького мистецтва завжди випереджав інші країни. Франція вирізнялася витонченістю і з розвитком свого культурного життя мала велику пошану серед розвинених країн того часу. Нормандське завоювання принесло з собою в Англію культуру Франції, що склалася, і разом з цим в англійській мові почали з'являтися запозичення з даної галузі.

Найпопулярніше французьке запозичення у сфері мистецтва це слово «art». Перше його значення було «майстерність у вченості та навчанні». У 1610 році слово «art» набуло нового значення, саме «майстерність у творчості» у живописі, скульптурі тощо.

Запозичення у сфері мистецтва можна умовно поділити кілька груп:

живопис; театр; література; архітектура; музика.

До живопису можна віднести слова: contrast, reproduction attitude, cartoon, crayon, pastel, paysage, retouch, portrait, nuance, picturesque. Усі ці слова запозичувалися в основному у XIII-му сторіччі, але також були й більш ранні запозичення з цієї галузі.

Наприклад, слово «paint» запозичувалося наприкінці XIII-го століття і означало «те, чим щось забарвлено, речовина, яка використовується в живописі».

«Painter» з'явилося в англійській мові на початку XIV-го століття від французького «peintour», що означало «художник, який малює картини».

З тих пір значення цих слів не змінювалися.

Не всі французькі слова зберегли своє оригінальне звучання та форму. Так слово «colour» зі значенням «колір» увійшло в середньо-англійський період як «culour», але під

ФАКУЛЬТЕТ МИСТЕЦТВ

впливом англійської мови вже в ново-англійський період трансформувався у звичну нам форму.

Слова, що відносяться до театру: *role, brochure, marionette, pirouette, jongleur, diction, action, dance, figure, ballet, performance, theatre, routine, spectacle public, diction*. І також слово *ornament* прийшло в англійську мову в кінці XIV-го століття в значенні прикраса.

Слова, що стосуються літератури: *belles lettres, impromptu, chaise, grotesque, magazine, page*.

Архітектура: *orangery, prairie attic, balustrade, plafond, orb, debris, parterre*.

До запозичень у музиці можна віднести: *orhestre, symphony, ensemble, concert, tambour*.

Здебільшого французькі запозичення у сфері мистецтва це – нові поняття, які входили до англійського суспільства.

Згодом багато французьких слів асимілювалися в англійській мові. Вони змінилися під впливом фонетичних звичок англійців. Найяскравішим прикладом може бути перенесення наголосу з кінця слова, що властиво французькій мові, на кореневий склад, що навпаки властиво англійській вимові у її розвитку. Це переважно стосується запозичень до XV-го століття.

Щодо запозичень XVIII-XX століть, то більшість із них виділяються своєю орфографією та характерним французьким наголосом, що говорить про те, що вони ще не встигли повністю асимілюватися.

Отже, англійська мова має довгу та цікаву історію. Упродовж свого розвитку вона неодноразово змінювалася і схрещувалася з іншими мовами, цим самим поповнюючи словниковий запас. Однією з таких мов була французька. Вона дуже вплинула на становлення англійської. Запозичення з французької буквально торкнулися всіх сфер суспільства англійців. Особливо галузі мистецтва. Причинами такого напливу французьких запозичень із цієї області можуть бути нормандське завоювання та популярність французького мистецтва. З часом багато французьких запозичень асимілювалися. Але запозичення, які прийшли в англійську мову порівняно недавно, все ще зберегли свою самобутність.

ЛІТЕРАТУРА

1. Аракин В.Д. История английского языка. Физмалит. 2003, 272 с.
2. Етимологічний словник англійської мови. URL: [www. etymonline.com/](http://www.etymonline.com/). (дата звернення: 02.11.2021).
3. Секирин В.П. Заимствования в английском языке. Киев: Киевский Университет, 1964. 152 с.